

Titel: Fjerde Afsnit.

Citation: "Fjerde Afsnit.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r02-shoot-chptrd1e12668/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Fjerde Afsnit.

Om Politimyndighedens Ordning.

I Overensstemmelse med de ældre Udkast ere den foreslaaede Ordning's Hovedtræk: 1) at Riget deles i Politikredse, forende til Underretskredse (§ 105 1ste Stykke), 2) at der i hver Kreds befastes en fra Underdommeren forskjellig Politimester (§ 105 2det Stykke), 3) at Politiets Kræfter i det Hele forøges og 4) at Politimesteren foruden selve Politifunktionerne overlægger — i al Fald foreselvig — hele den øvrige forvaltende Virksomhed, som efter den gjældende Ret paahviler Underdommerne, med Undtagelse af de Forretninger, der efter deres Bestaaenhed egne sig til at henlægges under andre bestaaende Myndigheder.

Den nærmere Angivelse af de Forretninger, Udkastet henlægger til Politimestrene, indeholdes i § 106. Som allerede antydet falde disse Forretninger naturligt i to forskjellige Klasser, nemlig saadanne, som ligesom falde ind under Politivirksomheden, og de Funktioner, som vel efter deres Bøsen ere Politimyndigheden udekommande, men desuagtet af praktiske Hensyn maa henlægges til Politimestrene, naar Forvaltningen adskilles fra Retsplejen. Hvad den første Klasse angaar, har man i Udkastet kunnet indskrænke sig til en kort Formulering af Politimyndighedens Opgave under Henvisning til allerede givne Regler (§ 106, 1ste Stykke). Foraaavt Politiets Virksomhed falder indenfor Retsplejen (Retspolitiet), have nemlig Bestemmelserne herom deres rette Plads i Udkast til Lov om Strafferetsplejen, og ligesom det herfor maatte anses for uheldigt, om man vilde gjentage disse Regler, udvæne af deres naturlige Sammenhæng i Lovudkastet om Retsorganisationen, saaledes vilde det naabent ligge endnu fjernere i denne at optage Ordningen af den anden Side af Politivirksomheden (den administrative). Med Hensyn til det sidstnævnte Forhold henviser derfor § 106 1ste Stykke til de gjældende Love og Vedtægter. Selv om der i disse Retninger maatte være Trang til nye Bestemmelser paa dette Omraade, kan det i al

Fald ikke være Opgaven at give disse i Sammenhæng med Retsplejens Omordning.

Hvad angaar den udenfor Politimyndigheden faldbende Forvaltningsvirksomhed (Underøvrighedsforretningerne), som efter de hidtil gjældende Regler har været henlagt til Herredsfogden, Birkedommeren eller Byfogden, ere enkelte herhen hørende Forretninger ifølge Udkast til Lov om den borgerlige Retspleje bleve til Domslovsager. Dette gjælder saaledes om Amyndiggjørelse og Anordning af fast Lavværge maalt for Guler, se den nævnte Lovs 6te Afsnit Kapitel V. Andre af disse Forretninger ville, nauset at de have bevaret deres administrative Karakter, forblive hos Underdommerne ifølge Udkastets § 25 Lit. b og d nemlig Formandskabet i Landboeselskabskommissioner og endel Forretninger, som vedrøre Statens Forsorg for Amyndige. Endelig er udenfor Kjøbenhavn den Øvrigheden efter D. L. 3—16—3 tilkommande Afgjørelsesret og de Øvrigheden paahvillende Forretninger med Hensyn til borgerlige Bøiser henlagte til vedkommende Amtmand (§ 106, 2det Stykke), en Ordning, som, naar disse Forretninger skulle udskilles fra Underdommerens Virksomhed, vistnok vil findes at stemme bedst med deres Natur og heller ikke kan antages at ville frembyde praktiske Ulemper. Vertset fra de ovenanførte Undtagelser er hele den omfattende Kreds af Underøvrighedsforretninger, som i Tidernes Løb er overdraget de nuværende Retsbetjente, ved Udkastets § 106 blevet henlagt til Politimestrene, hvorhos man for at affjære Tvivl om, hvorvidt enkelte af de Retsbetjentens paahvillende Forretninger ere paalagte dem i Egenkab af Underøvrigheder, har anset det rettest af affatte den gjældende Bestemmelse saaledes, at enhver Forretning, der efter den hidtil gjældende Ret har været henlagt til Retsbetjentens, og som ikke ifølge Reglerne i denne Lovs første Afsnit gaa over til Retterne, henvises til Politimestrene*). Den saaledes foreslaaede Ordning er indklertid ikke

*) Deres er dog gjort en Undtagelse for de frivillige Funktioners Bestemmande, idet Ordningen af disse Forhold, som er forudsat ikke at skulle bevare sin tidligere judicielle Karakter, er henvis til en særlig Lov.

fremgaaet af den Gensidelse, at alle de heromhandlede, meget forskjelligartede Forretninger saa i naturlig Forbindelse med Politivirksoheden eller dog uden Ulempe kunne forenes med denne, men hviler paa den Betragtning, at der ikke er nogen anden bestaaende Maaledighed, til hvilken de naturligere kunne henlægges, medens Upretelse af jævne Statsmyndigheder til Varetagelse af disse Forretninger allerede af finansielle Hensyn maa anses for udelukket. Som det af Bestemmelsens Affattelse vil sees, fremtræder imidlertid den i Udfaset foreslaaede Ordning paa dette Punkt kun med en foreløbig Karakter. I Dørensstemmelse med det i Lov 26. Maj 1868 § 2 tagne Forbehold maa det nemlig antages, at Gjennemførelsen af Retplejens Adskillelse fra Forvaltningen vil drage en Forandring i Hensende til Kjøbstadskommunernes Bestyrelse efter sig, og en Omordning af dette Forhold — om hvilken det selvfølgelig ikke er Kommissionens Opgave at stille Forslag — tør vistnok forudsattes i flere Henseender at ville indvirke paa Politimestrens Virkefreds navnlig i den Retning, at nogle af de dem ved Bestemmelsen i Udfasets § 106 2det Stykke tildeelte Forretninger i Kjøbstadene vilde blive henlagte til Kommunalbestyrelsen. — Hvad angaar de Kommuner (Kjæsterner), i hvis Bestyrelse Underoverigheden paa Landet efter de hidtil gjældende Regler indtræder som Formand med samme Stilling som Borgmesteren i Kjøbstadene, bestemmer § 106 sidste Stykke, at Formanden for Fremtiden bestilles af Kongen, indtil anderledes fastsættes ved Lov. Det er altsaa ikke udelukket, at Politimesteren i disse Kommuner kan bestilles til Formand for Kommunalbestyrelsen; man har kun villet opheve den bestaaende lovbestemte Forening af sidstnævnte Funktion og Underoverighedsforretningerne, en Ordning, der efter bisjens Henlæggelse til de nye Politimestre neppe vilde være hensigtsmæssig.

Som tidligere fremhævet er det et af Organisationsudfasets Hovedojsjemed at tilvejebringe et kraftigt Politi. Nødvendigheden af Foranstaltninger i denne Retning blev allerede anerkjendt i de ældre Forslag til en Omordning af Strafferetplejen og gjor sig efter

Kommissionens Strafferetplejendraft gjældende med saameget større Stykke, som dette gaar endnu videre end de ældre Forslag i Gjennemførelsen af Anklageprincipets Konsekvenser. Det af Kommissionen udarbejdede Udfask om Strafferetplejen har nemlig ikke blot i Righed med de ældre Forslag udelukket det insubstitutoriske Forfor, som efter den bestaaende Ret er den kriminelle Undersøggelses Hovednaaben overfor Fortrydelsen, men det har tillige i Medbæjning til sine Forslag væsentlig begrænset Anvendelsen af de øvrige Undersøggelsesmidler, hvad navnlig træder frem i Reglerne om Raafagning og Vidner. Desto vigtigere bliver det da at tilvejebringe Betingelserne for, at de begrænsede Midler, der her efter leenes den kriminelle Undersøggelse, kunne anvendes med den størst mulige Energi og Omsigt, et Raal, der først og fremmest forudsætter en kraftig Organisation af Politimyndigheden. Med Hensyn til de Forandringer i den bestaaende Politiorganisation, Dyrnaelsen af det nævnte Ojemed træder, viser det sig imidlertid en væsentlig Kofsfjel mellem den sjo-benhavnste Politifreds (Kjøbenhavn og Kjøbenhavns Amtsaadsfreds) og Nigets andre Politifredse. Ligesom Retplejens Adskillelse fra Forvaltningen forlangt er gjennemført i Kjøbenhavn, saaledes haves der overhovedet her en Politiorganisation, der vil kunne lægges til Grund for den nye Ordning med de enkelte Forandringer, som Inddragelsen af Kjøbenhavns Amtsaadsfreds vil have til Folge. De nærmere Regler for denne Inddragelse henviser Udfasets § 107 til fastsættelse ved særlig Lov. Hvad angaar Nigets øvrige Politifredse, vil det derimod ikke være muligt at bygge Politiets Ordning paa den bestaaende Tilstand som Grundlag. I Forbindelse med de tidligere udvillede Regler om Politivirksohedens Adskillelse fra Underdanighedsbetjerner og Henlæggelse til en særlig Politimester vil det for disse Kredse Bestemmende være nødvendigt at tilvejebringe en ny Organisation af de Kræfter, der behøves til Politimesterens Bistand. Hovedtrækkene i denne Ordning gives i Udfasets § 108, med Hensyn til hvis Indhold bemærkes følgende:

§ 108 Nr. 1 bestemmes, at der til

Politimesterens Bistand i hver Kreds skal ansættes en af Justitsministeren bestilket Politiasistent, og at denne, hvor han handler i Medfør af den ved Regulatio fastsatte Fordeling af Forretningerne eller efter Paalæg af Politimesteren, eller hvor denne ikke er tilstede, har samme Embedsmyndighed som Politimesteren. Hermed maa sammenholdes Reglen i Nr. 4, ifølge hvilken der i hver Politikreds foruden en Hovedstation ved Kredens Hovedstadssted, hvor Politimesteren skal have sin Bopæl, bliver at oprette en Bistation, ved hvilken Politiasistenten skal bo, paa det Sted i Kredsen, som Justitsministeren bestemmer efter Forhandling med vedkommende Amts- og Byraad. Hermed bliver det muligt at lette den Byrde, som de nye Kredses store Udstrækning ellers vilde medføre for Befolkningen, samtidig med at der ydes Politimesteren en Bistand, som han i Almindelighed ikke uden Skade for Tjenestens Løb vilde kunne undvære. Den saaledes foreslaaede Ordning, der forøvrigt i det Væsentlige stemmer med de ældre Forslag, vil vistnok i det Hele vise sig hensigtsmæssigere end den Fremgangsmaade at tilstaa vedkommende Politimestre et større Beløb til Kontorchold og derved sætte dem i Stand til at benytte sig af private Juldmagtige, som handlede paa deres Ansvar. Hvad Sagens finansielle Side angaar, fremhæves, at de i Udkastet foreslaaede Politiasistenten, der — som allerede bemærket — bestilkes af Justitsministeren, ikke vilde være berettigede til Pension efter Pensionsloven, og at det heller ikke kan antages, at det i Reglen vil være nødvendigt at tilstaa dem Understøttelse ved deres Afstedjelse, idet de i Almindelighed, naar de paa en tilfredsstillende Maade opfylder deres Pligter, vilde kunne vente at tykke op til Politimestre. Da derhos det foresøgte Kontorchold for Politimestrene ikke kan antages at ville udgjøre noget ringere Beløb end det, der vil udføres til Lønning af de foreslaaede Politiasistenten, vilde Statskassen neppe vinde noget ved hin Ordning. Paa den anden Side vilde derimod Befolkningen utvivlsomt tabe derved. Skulde Politimesterens Juldmagtig være besat ude i Kredsen og altsaa for saa vidt indtage en lignende Stilling som

den, der i Udkastet er tilkænft Politiasistenten, saa maatte han, hvis hans Hærværelse skulde være til nogen Nytte, have en vis Myndighed til at handle paa egen Haand. Det vilde imidlertid ikke med Rette kunne gøres Politimesteren til Pligt, at han skulde bemyndige en Anden til at handle paa sine Vegne ikke i enkelte bestemte Tilfælde eller i en vis Art Sager, men i næsten alle ham paahvilende Forretninger i et vist Omkræft, og at han dog selv skulde bære Ansaret for Alt, hvad denne Anden foretog sig, et Ansvar, der ofte vilde være af stor Betydning. Men skulde Juldmagtigens Bemyndigelse til at handle paa egen Haand indskrænktes til enkelte Tilfælde, saaledes at han i Almindelighed skulde indbente Debre fra Politimesteren og først derefter handle, vilde Følgen ikke alene blive Uvildestighed og Forbaling i Sagernes Behandling, men ogsaa, at Resultatet i det Hele blev uheldigt, fordi der ikke blev handlet i rette Tid. Skulde derimod — hvad fra hint Standpunkt i og for sig maatte anses for det Naturligste — Politimesterens Juldmagtig være ansat ved Kontoret og altsaa udfendes af Politimesteren i indtrædende Tilfælde for at handle paa hans Vegne, vilde paa Grund af de nye Politikredses Udstrækning en stor Del af Beboerne blive fjernet saa langt fra Politiorrigtheden, at den kun med Vanskelighed vilde kunne søge denne, en Mængde, der vilde være saameget føleligere, som det netop er Politiorrigtheden, med hvem Befolkningen i det praktiske Livs fleste og almindeligste Anliggender vil have Noget at osjøre. I Genhold til disse Betragtninger har man i Overensstemmelse med de ældre Forslag ikke anset det for rigtig at overlade til Politimesteren at sørge for Forretningernes Udførelse i hele Politikredsen ved private Juldmagtige, antagne af ham selv og handlende paa hans Ansvar, men foretrukket til Politimesterens Medhjælp at ansætte særegne Bestillingamænd (Politiasistenten), der paa eget Ansvar udføre de Politiforretninger, som ifølge den almindelige Forretningsfordeling ere henlagte til dem eller i Politimesterens Hærværelse maa overtages af dem. Medens Politiasistenten for saa vidt altsaa indtager en selvstændig Stilling, er det

dog paa den anden Side en Selsølg, at Politimesteren som den, der staar i Spidsen for hele Kredens Politivæsen, maa søre Tilsyn med den i hans Kreds bestiftede Politiasistent og have Myndighed til at give ham Ordre og Anvisninger. De fornødne nærmere Bestemmelser saavel om dette Punkt som angaaende det øvrige indbyrdes Forhold mellem Politimester og Politiasistent, har man troet at kunne henvisse til Raffættelse gennem et af Justitsministeren udfærdiget Regulativ.

hvad angaar det underordnede Personale, bestemmes det i § 108 Nr. 2, at enhver Politikreds forsynes med det fornødne Antal Politibetjente. Hvilket Antal der behøves, er imidlertid et Spørgsmaal, hvorom der — selv hertset fra, at Politikredens Afgrænsning er henvisst til senere Bestemmelse — ikke har kunnet stilles noget endeligt Forslag i det foreliggende Udkast. Dermed har man i Overensstemmelse med den i de ældre Forslag aarviste Vej eptaget Regler i Udkastet om det mindste Antal Politibetjente, der maa have. Ved Raffættelsen af denne absolute Grænse er man gaaet ud fra Befolkningens Størrelse, saaledes at der beregnes 1 Politibetjent for et vist Antal Beboere, dog med fornødent Hensyn til Forholdenes Forskjellighed for Kjøbstad og Land, idet den større Tæthed af Befolkningen og de hyppigere indbyrdes Berørelser, som blive en Bølge heraf, kræve en forholdsvist større Politistyrke i Kjøbstæderne, — en Fordring, der ogsaa stemmer med den nuværende Politio rganisation. De nærmere Forstrifter i Udkastet om Forholdet mellem Politistyrken og Beboernes Antal stemme med de Regler, som indeholdtes i det af Regjeringen i Rigsdagssamlingerne 1863—64 og 1864—65 forelagte Udkast, ligesom det ogsaa er i Overensstemmelse med dette, at de for Landet beregnede Politibetjente forudsattes at skulle være beredne. Gjennemførelsen af disse Bestemmelser vil vistnok fræve en ikke ubetydelig Forøgelse af de Kommunerne for Tiden paahvilende Udgifter til Politiet, navnlig for Landets Bedkommende. Men dette maa anses for mundgaaeligt. Det har allerede længe været almindelig anerkjendt, at det bestaaende Landpoliti selv under de nuvæ-

rende Forhold de fleste Steder er utilstrækkelig til at gjøre Kyldest, og det kan derfor ikke betvivles, at en væsentlig Forøgelse af dets Kræfter maa være en aldeles nødvendig Forudsaetning for, at det skal kunne tilfredsstille de langt større Kræver, der i Anklageretertgangen maa stilles til Retapolitiet. Hvorvidt man skal gaa i denne Retning, beror selvfølgelig paa et Stjøn. Men efter Kommissionens Formening er der ikke Grund til i dette Punkt at fravige det ældre Udkast. Navnlig har man ikke kunnet finde det rigtigt at gaa ned under de i hint Udkast bestemte Forholdstetal, saa meget mindre som Forholdenes Udsvilling i det Decennium, der er hengaaet siden det omhandlede Forlags Fremkomst, nødvendigvis maa bidrage til yderligere at forøge de Vanskeligheder^{*)}, Retapolitiet under det nye System vil have at overvinde. Hvert kunde der endog synes at ligge en Grund til at stille Fordringen til Politistyrkens Forøgelse højere end i de ældre Udkast. Dette har man dog af andre Grunde troet at kunne undgaa, i hvilken Henseende fremhæves dels, at Politikredens Antal efter det foreliggende Udkast vil blive noget større og deres Udstrækning altsaa mindre end efter Regjeringsudkastet, dels at det foreliggende Udkast giver en noget større Frihed i Benyttelsen af de i hver Kreds ansatte underordnede Betjente. Medens det i det ældre Udkast var forudsat, at Politibetjentene i det sædvanlige Tilfælde, hvor Politikredsen omfatter baade Kjøbstad og Land, skulde ansattes jærlig for By- og for Landdistrikt og væsentlig kun benyttet i det Distrikt, for hvilket de saaledes var ansatte, betragter det foreliggende Udkast hele Kredens Politistyrke som en Enhed. Politibetjentene skulle

*) I saa Henseende er det tilstrækkeligt at henvisse til den afholdsmæssige Stigen af Forordningens Antal i de senere Aar. Sammentilnes saaledes Gjennemsnitsantallet af de for Justitsforordninger Domstolene for de to Femaar 1856—60 og 1866—70, saavel der i den første Periode paa 100,000 Indbydere af begge Kjøen over 10 Aar 154, Domstolene, i den sidste Periode 217, hvilket giver en Stigning gennem de nævnte 10 Aar af 40, Procent (for Kjøbenhavn var Stigningen 38, Procent, for Demes Kjøbstæder 27, for Jyllands 38, for Danmarks Landdistrikter 32, for Jyllands 38).

derfor efter dette ikke ansattes særligt for By eller Land, men ligesom Politimesteren og Politiasistenten for hele Kredsen, og de kunne altsaa benyttes overalt i denne uden anden Begrænsning, end Forholdets Natur medfører, se Nr. 2 i Slutningen.

Som allerede fremhævet ere de i Udkastets § 108 Nr. 2 optagne Forheldstal alene givne som Minimumsbestemmelser. Om og hvorvidt Politistyrken bør forøges ud over den saaledes fastsatte absolute Grænse, er et Spørgsmaal, der maa afgjøres efter Forholdene i hver enkelt Politistreds, idet Trangen til en saadan Forøgelse vil kunne være meget forskjellig efter Befolkningens Løvs, større eller mindre Tæthed, samt de øvrige stedlige Forhold. Udkastet har derfor i saa Henseende indskrænket sig til at bestemme, at en Forøgelse af den fastsatte Minimumsstyrke kan finde Sted, naar vedkommende kommunale Myndigheder bevilge de fornødne Midler, og Justitsministeriet meddeler Samtykke dertil.

Af de i § 108 Nr. 2 givne Bestemmelser skal endnu fremhæves, at forsaavidt der for en Kjøbstad eller et Landdistrikt beregnes mere end 4 Politibetjente, skal en af dem være Dverbetjent og som saadan i Politimesterens Forsald kunne handle paa dennes Vegne. Denne Ordning, der er overført fra det ældre Udkast, og ved hvilken det er forudsat, at Betjenten oppebærer højere Løn end de andre Politibetjente, maa vistnok i flere Henseender ansees for hensigtsmæssig. Paa den ene Side er det ønskeligt, at der for virksomme og duelige Politibetjente bliver Udset til Befordring, hvilket maa være opmuntrende og ansporende, saameget mere som denne Post efter Omstændighederne vil kunne blive en Overgang til de højere Stillinger i Politiet. Paa den anden Side vil man herigjennem opnaa, at vedkommende Politibetjente maa faa en Medhjælp, som ingenlunde kan ansees for usnoden, naar det erindres, at der her er Tale om Kjøbstæder, der have over 7,000 og Landdistrikter, som have ikke lidt over 20,000 Indbyggere. Hvad angaar Antagelsen og Afstedgørelsen af det underordnede Personale, har man vel troet at burde henvise til Afgjørelse paa disse Spørgsmaal derved, at der tillægges

ham Ret til at gjøre Indstilling i saa Henseende, men dog anset det for rettest at lægge den endelige Afgjørelse i Amtmandens Haand. Antagelsen sker paa 3 Maaneders Opfyldelse. De nærmere Forhold om det underordnede Personales Antagelse, Lønning og Afstedgørelse samt Tjenesteforhold, der kunne være forskellige efter Forholdene i Landets forskellige Dele, henvises i § 108 Nr. 5 til Fastsættelse ved Regulativer eller særlige Instruxer, som udfærdiges af Justitsministeren, efter at der er givet Amtsraadene og Byraadene Kendskab til at udtale sig.

Ifølge § 108 Nr. 3 skulle Sognefogderne og lignende Bestillingsmænd fremdeles blive staa Politiet efter de hidtil gjældende Regler. Enhvert der i Kommissionen har været dette Meninger om Betjeningen af den Bistand, der gjennem Sognefogderne ydes Politiet, har man dog været enig om, at den dem i saa Henseende paahvilende Forpligtelse ikke bør ophæves, forinden det ad Erfaringens Vej har vist sig, at Politiet under den nye Ordning ikke vil have Trang til deres Understøttelse. Det maa ogsaa erindres, at det ikke er Sognefogdernes eneste Forretning at yde Politimesterens Bistand, og at der saaledes, hvis man vilde ophæve Sognefogdeinstitutionen, maatte tages Bestemmelse om hvorledes de denne Bestillingsmand iøvrigt paahvilende Forretninger skulde udføres. Derimod har man antaget, at det foretog ved Nr. 28. Februar 1817 for visse Dele af Sjælland oprettede Kystpoliti maa kunne bortfalde, naar den nye Ordning træder i Virksomhed, saameget mere som der allerede længe har været rejst Tvivl om dets Nødvendighed.

Hvad angaar Afholdelsen af Udgifterne ved Politiet, bestemmes det i § 108 Nr. 6, at Politimesteren og Politiasistenten lønnes af Statskassen. Hvorvidt der iøvrigt af Statskassen skal ydes noget Tilskud til Udgifterne ved Politiet, har man troet at burde henvise til Afgjørelse ved særlig Lov.

Hvad angaar Kontrollen med Politimynderhedernes Virksomhed, udtales i § 109 1ste Stykke i Overensstemmelse med Forholdets Natur den almindelige Regel, at de ere Justitsministeren underordnede og staa under hans øverste Tilsyn. Iøvrigt indtræder der en De-

ling, saaledes at Politiet i sin Virksomhed ser Efterforskning og Forfølgning af de Forbrydere, som hore under Statsanklagerens Virkefæde, staa under dennes Overblik, med Hensyn til sin øvrige Virksomhed derimod under Amtmandens. Denne Fordeeling er en naturlig Følge af den Stilling, der i det nye System er anvist den offentlige Anklagemyndighed. Paa den ene Side omfatter dennes Opgave, saavidt Statsanklagerens Paataalsemyndighed rækker, den hele til Forbrydelsens Forfølgning sigtende Virksomhed, derunder indbefattet Fremkæffelsen af de Oplysninger, som ere nødvendige til Anklagens Forberedelse. Paa den anden Side er dog — som allerede ved forrige Afsnit bemærket — Organisation af Anklagemyndigheden ikke beregnet paa at gjøre det muligt for de offentlige Anklagere ved egne Kræfter at løse alle i dens Opgave indbefattede Gøer. Naar det efter Antallet af de Organer, der ere tildeelte Anklagemyndigheden, ikke saaregnes, at Statsanklageren regelmæssig kan tage Ledelsen af Efterforskning og Herunder søgelse umiddelbart i sin Haand. Paa dette Punkt maa der væsentlig gjøres Bemærkning paa Politiet, hvis Opgave netop ogsaa omfatter en saadan Virksomhed, og da det for saa vidt arbejder for Anklagerens Djemed, er det naturligt i denne sin Virksomhed henvisse til hans Ledelse og Overblik. Herved bliver det muligt at opnaa en vis Komkontrol med den nævnte Side af Politiets Virksomhed — en Opgave, der efter den nye Ordning umuligt kan løses af Amtmanden — og samtidig at tilvejebringe Betingelserne for den nødvendige Samvirken mellem Anklageren og Politimyndighedens Organer. Spørgsmaalet om hvad der er indbefattet i det heromhandlede Tilfælde, udvikles iøvrigt andetsteds, se navnlig Lovudkastet om Strafferetsplejen § 211 og de dertil knyttede Bemærkninger i Motiverne til samme Udkast. Statsanklageren udelukkende er derimod hele Politiets øvrige Virksomhed. Herunder falder først og fremmest Politimyndighedens Virksomhed for de almindelige, udenfor Retsplejen liggende Politiojemed, fremdeles Underøvrighedsforretningerne, endelig Politiets Funktioner som offentlig Anklager i den Kreds af

Smaaager (det nye System's offentlige Politifager), hvis Forfølgning lige til Sagens Slutning i første Instans er henlagt til Politimesteren. Med Hensyn til denne Virksomhed har Udkastet stillet Politimesteren under Amtmandens Overblik i Overensstemmelse med de hidtil gjældende Regler. At Politimesteren herefter i de forskellige Forgreninger af sin Virksomhed kommer til at staa under forskellige overordnede Myndigheder, tør vistnok antages ikke at ville medføre Ulemper af Betydning. Herfor tale ogsaa de Erfaringer, man andetsteds har gjort i saa Henseende. En lignende Ordning har saaledes allerede i længere Tid bestaaet i mange tyske Stater og er netop under Henvisning til, at den ikke der har medført Ulemper, bragt i Forlag i det nye tyske Organisationsudkast af 1874 som en nødvendig Konsekvens af den offentlige Anklagers og Politiets Opgaver i Strafferetsplejen. Måske endelig ikke heller, at det, at Politiet paa dette Omraade staa under den offentlige Anklagers Ledelse, vil bidrage til at give dens Virksomhed den strengt lovlige Holdning, som den nye Ordning langt tidligere Regler om Midlerne til Opnaaelse af Straffefagers Formaal forudsatte.

En Undtagelse fra den ovennævnte Ordning har Udkastet dog opstillet for den skønhavste Politifreds, idet man ikke har fundet det stemmende med Politidirektørens Stilling at sætte ham i et Underordningsforhold til Statsanklageren. Udkastet fastholder derfor i Overensstemmelse med den gjældende Ret, at Politidirektøren med Hensyn til sin Virksomhed i Strafferetsplejen, ligesom i sin øvrige Embedsvirksomhed, er Justitsministeren umiddelbart underordnet. Om Politidirektørens Stilling overfor Statsanklageren i Henseende til Efterforskningsvirksomheden henvises iøvrigt til Lovudkastet om Strafferetsplejen § 211 med dertil hørende Bemærkninger i Udkastets Motiver Side 93—94.

Med Hensyn til Politiets Embeds- og Bestillingemands Ansvar for Pligtertrædelse i deres Gøeres Udførelse har man kunnet indskrænke sig til en Henvisning til Lovgivningens Regler. Om den Maade, hvorpaa

saadant Ansvar gjøres gjældende, indeholde Lovene af 11te Februar 1863 og 4de Februar 1871 nogle særlige, paa at lette Forfølgningen beregnede Bestemmelser, som opretholdes ved § 110, og til hvilke der slutter sig en Bestemmelse i Udkast til Lov om Strafferetsplejen § 226, som særligt med Hensyn til Misbrug af Politiets Myndighed i dets Virksomhed for Strafferetsplejen giver den forurettede Adgang til under visse Betingelser at gøre sin Klage gjældende paa en let og hurtig Maade. Udenfor disse Tilfælde bliver Ansvoaret at forfølge efter de almindelige Regler. — Paragrafens Slutningsbestemmelse, hvorefter de i Lovudkastet om Strafferetsplejen §§ 24—26 gjorte Forretninger om offentlige Anklageres Virksomhed med fornøden Bømpelse skulle bringes til Anvendelse paa Politiets Virksomhed for Efterforskning og Forfølgning af Forbrydelser, trænger ikke til nogen Forklaring.

Femte Afsnit.

Om Sagsforerovæsenet.

Hvad angaar Sagsforerovæsenet, har Udkastet i Medfatning til, hvad der gjælder om Retsorganisationens øvrige Led, hovedsagelig kunnet bygge paa den bestaaende Ordning. Dette er Tilfældet saavel med Reglerne for Sagsforerbekfælsers Meddelelse og Fortabelse (Kap. I og Kap. III) som med Bestemmelserne om Sagsforernes Rettigheder og Pligter (Kap. II). De Forandringer af den gjældende Ret, Udkastet i saa Henseende indeholder, ere kun saa og paa ikke i noget væsentligt Punkt udeover, hvad der er ligesom nødvendigt for at bringe den forhaandenværende Tilstand i Overensstemmelse med Konsekvenserne af den mundtlige Procedure og den nye Retsorganisation. Af stor Betydning

ere de nye Bestemmelser i Kapitel IV, indeholdende Forslag til en Organisation af Sagsforerstanden gennem Oprettelsen af Sagsforersamfund for hver Landsretsstreds med en i det Væsentlige selvvalgt Bestyrelse (Sagsforerraad). Efter Udkastets Tanke skulle Sagsforerraadene ikke blot vaage over, at Sagsforerne i deres Virksomhed som saadanne undgaa ethvert uhøvedt eller lovstridigt Forhold — en Kontrol, til hvis Hævdelse der er tillagt Raadet en disciplinær Straffemyndighed — men ogsaa ad andre Veje virke for at hæve Sagsforerinstitutionen og fremme Sagsforernes Interesser, saasom ved at føre Tilsyn med de Mænd, der forberede sig til Sagsforervirksomheden, afgive Erklæringer til Beskedning ved Vedkommelsen af, om visse Betingelser for Sagsforerbekfælsers Meddelelse eller Fortabelse ere fortaandede, foranstalte Møder af Sagsforersamfundets Medlemmer til Drøftelse af Spørgsmaal vedkommende dets Forhold og Interesser osv. En saadan Ordning, der aabner Sagsforersamfundet Adgang til selv at vaage over sin Høvedsighed og Dygtighed, har Forbilleder i mange fremmede Stater og betragtes i de Lande, hvor Institutionen har fastet Rod, som et virksomt Middel til at udvilde en god Raad hos Sagsforerne og hæve deres Ansæelse. Angaaende Sælskederne i den saaledes foreslaede nye Institution henvises forøvrigt til den udførligere Udvikling, der er givet i Bemærkningerne til Kapitel IV.

Kapitel I.

Om Sagsforernes Bekfælselse samt deres Adgang til at benytte Indbægtning m. m.

Som allerede bemærket stemme Udkastets Regler om Sagsforeres Bekfælselse (§§ 111—116) i det Væsentlige med den gjældende Ret. Ligesom Adgangen til at blive Sagsforer staar aaben for enhver, der opfylder de lovbestemte Betingelser, saaledes ere selve Betingelserne ifølge Udkastet hovedsagelig de samme som efter den bestaaende Lovgivning. Dette gjælder for det Første uden Undtagelse om de i § 112 foreskrevne almindelige Betingelser